

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-516-7-6>

THE ISSUES OF MEDIA IN THE CONTEXT OF THE DEVELOPMENT OF MODERN TECHNOLOGIES

ПРОБЛЕМАТИКА МЕДІА У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Polishchuk A. V.

Journalist

*"RIO-Berdychiv" newspaper
Berdychiv, Ukraine*

Поліщук А. В.

журналіст

*редакція газети «РІО-Бердичів»
м. Бердичів, Україна*

Новини, як і будь-яка інша галузь людської діяльності, змінюються та приймають правила нового часу. У XXI столітті попит на класичні газети та журнали різко впав. Вже не потрібно щодня шукати найближчий прилавок зі свіжими виданнями, які містять сталу кількість новин та сталу кількість грошей. Адже сьогодні кожна людина може легко дізнатися інформацію з найвіддаленіших куточків земної кулі за секунди. А головне: безкоштовно та в необмеженій кількості. Для цього достатньо мати звичайний смартфон та доступ до Wi-Fi.

З появою Інтернету медіа знайшли новий спосіб подачі свого продукту аудиторії – за допомогою сайтів. Таким чином, для людей, які мали змогу користуватися сучасними технологіями, пристосувалися до того, що можна безкоштовно та швидко споживати контент. Користування Інтернетом стало масовим, що й вплинуло на доволі швидкі зміни у роботі з новинами. Журналістам більше не потрібно чекати певного часу, щоб суспільство побачило чергову статтю у газеті чи журналі. Достатньо викласти її на сайті медіа.

Остаточно змінили вид подачі новин соціальні мережі. За допомогою соціальних мереж інформація стала розповсюджуватися між користувачами непередбачувано швидко. Це також вплинуло на зріст конкуренції між різними медіа. Але ще однією зміною стало те, що розвиток технологій сприяв активному розповсюдженню “фейкових новин”, тобто недостовірних. Вони можуть створюватися як випадково, через брак перевірки достовірності інформації – “фактчекінгу”. Або ж “фейки” створюються умисно з метою певної пропаганди серед населення.

Не зважаючи на велику ймовірність отримати неякісний чи недостовірний контент, суспільним масам подобається швидке споживання нової інформації. Короткі, часто емоційні тексти наразі мають більший

попит, ніж статті відомих вітчизняних видань. Що важливо, на відміну від офіційних медіа, сторінки у соціальних мережах не несуть відповідальності за недостовірність інформації, яку вони подають читачам. Хоч сьогодні є багато методів розпізнавання фейків, але серед населення особиста інформаційна гігієна досі є непопулярним явищем.

Особливу популярність останні роки країні здобули Telegram-канали. Вони стали причиною занепокоєння офіційних ЗМІ. Цей месенджер став дієвим засобом для інформування громадян про усі новини сьогодні, зокрема через можливість авторів залишатися анонімними, тож і уникати відповідальності [2].

Якщо офіційне медіа припуститься помилки та стане джерелом розповсюдження фейкової новини, то для нього це несе різного роду ризики, зокрема:

- юридичні;
- репутаційні;
- соціальні.

Проте, якщо джерелом фейку стане один з Telegram-каналів, то він не понесе за це жодної відповідальності, адже навіть не є офіційним медіа.

Кожна сучасна технологія, яка розробляється людиною, призначена для спрощення чи пришвидшення її роботи. Ще однією новинкою у світі медіа є використання штучного інтелекту у написанні текстів й не тільки. Його використання, до прикладу, може позитивно впливати на продуктивність сучасних медіа, а також сприяти розпізнаванню фейків. Завдяки штучному інтелекту можна аналізувати текст на предмет достовірності інформації, але також часто цю сучасну технологію використовують для визначення достовірності відео чи аудіоконтенту [4, с. 3–4].

Література:

1. Наумова О., Семенюта І., Чорна О. Медійники про головні виклики та тренди в медіа у 2023 році. Детектор медіа. 2023. URL: <https://detector.media/infospace/article/221162/2023-12-29-v-ukraini-nazriv-zapyt-na-vidvertu-chesnu-dyskusiyu-shchodo-stanu-sprav-na-viyini-mediinyky-pro-golovni-vyklyky-ta-trendy-v-media-u-2023-rotsi-chastyna-1/>

2. Баркар Д. Майже ЗМІ. Як Telegram маніпулює аудиторією. Інститут масової інформації. 2022. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/majzhe-zmi-yak-telegram-manipulyuye-auditoryeyu-i49222>

3. Пічугін В. Як журналісту перевіряти інформацію, щоб не публікувати фейки. Накипіло освіта. 2024. URL: <https://osvita.nakypilo.ua/yak-zhurnalistu-pereviraty->

informatsiyu/?gad_source=1&gclid=CjwKCAiApY-7BhBjEiwAQMrrEW401USUjY512uNn7Ffm95wRkgWJFk29Oz5oW1y8m-0qDC2YenIPShoC4rUQAvD_BwE

4. Просяник О. П., Головня С. Г. Методи виявлення фейкових новин у соціальних мережах. 2021. С. 3–4.

5. Татарчук О. Д. Інструменти фактчекінгу при виявленні фейкової інформації в соціальних медіа. 2020.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-516-7-7>

MEDIA LITERACY IS A TOOL FOR SUCCESS IN THE DIGITAL AGE

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ–ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ УСПІХУ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ

Chaikun O. S.

*Senior Lecturer at the Department
of Public Relations
National University
of Kyiv-Mohyla Academy
Kyiv, Ukraine*

Чайкун О. С.

*старший викладач кафедри зв'язків
з громадськістю
Національний університет
«Києво-Могилянська академія»
м. Київ, Україна*

В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій важливо адаптуватися до нових викликів, розвивати критичне мислення як ключову компетенцію для розрізнення правдивої інформації від фейкової, збільшити освітні ініціативи, спрямовані на підвищення рівня цифрової грамотності серед населення. «У 2019 році американці визначили фейкові, підроблені новини як проблему, важливішу за насильницькі злочини, зміни клімату, расизм, нелегальну міграцію, тероризм та сексизм» [7].

В аналітичному звіті «Трансформація сфери медіаграмотності в умовах повномасштабної війни в Україні» за лютий-червень 2022 р. (Д. Дуцик, Д. Орлова, Г. Будівська) підкреслюється необхідність інтеграції медіаграмотності у систему національної безпеки, враховуючи підвищення рівня дезінформації і ворожої пропаганди. Також наголошується, що надзвичайно важливо підтримувати та розвивати програми з медіа, щоб вони включали не тільки сприйняття контенту, а й навички цифрової безпеки, зокрема ідентифікацію дипфейків та інших форм маніпулятивного контенту [1]. «Медіаексперти